

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΥΠΡΗΝ

ΝΑΥΤΙΑΣΗ

IV

2

Σε μιὰ στιγμή σά νά ξαλάφρωσε.

— Έσείς, θάναι καλλίτερα νά κάνετε γύρους, κυρία μου — τῆς εἶπε τὸ γεροντάκι, πού πετώντας τὸ μπουκέττο ὁ Βασιωτίνσκυ, τοῦ ἄγγιξε τὸ κατέλο. Στεκόντανε κάπου ἐκεῖ κοντὰ καὶ εἶχε δεῖ τὴν Ἑλένη πού λιγοθυμοῦσε.

— Κάντε γύρους καὶ κοιμάστε ν' ἀνασώσετε ἀργὸ καὶ βαθεῖα ὅσο μπορεῖτε. Αὐτὸ βοηθεῖ.

Ἐκείνη ὅμως κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι, ἀκούμπησε ξανά στὸ χέρι τῆς καὶ ἔκλεισε τὰ μάτια. Μὲ πολλὴ δυσκολία κατώρθωσε νά κοιμηθεῖ. Κοιμήθηκε καμιά δυὸ ὥρες καὶ ξύπνησε ἀπὸ ἓνα ξαφνικὸ ράντισμα ἀφρισμένου νεροῦ, πού πέταξε τὸ κύμα ἀπάνω ἀπ' τὸ κατὰστρομα, ὡς τὰ μαλλιά καὶ τὸ λαμπρὸ της. Τὸ βαπτιστὴν κουνιόντανε πότε ἴσα, πότε πάλι πλάγια. Ψιλόβρεχε. Τὸ κατὰστρομα ἦταν ἄδειο, μόνο στοὺς διαδρόμους καὶ στὰ πίσω ἀπ' τὶς ταρατσούλες, ὅπου δὲν ἔφταναν τὰ πιτσουλίσματα τοῦ νεροῦ, πλάγιαζαν κοιμισμένοι ἄνθρωποι.

Πέρα ἀπ' τὴν ἀριστερὴν πλαγιά τοῦ βαποριοῦ στὴν ἀπέραντη μαυρίλα τῆς νύχτας, λὲς καὶ στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, ἐφάνταξεν ἄξαφνα, ζωντανό, ἄσπρο, λαμπρὸ σημάδι, ὁ φάρος. Ἐλαμψε ἓνα δευτερόλεπτο καὶ ἔσβυσε ξαφνικὰ καὶ πάλι ἔλαμψε καὶ ἔτσι ὁλοένα ἔσβυνε καὶ ἄναβε σὲ ὀρισμένες στιγμές. Ἐνα θολό, τρυφερό αἶσθημα εἶχε κυριέψει τὴν Ἑλένη. «Κάπου — στοχάστηκε — σ' ἓναν μοναχικὸ καὶ ἔρημον κόβο, κατάντικρυ στὴ νύχτα καὶ τὴ φουρτούνα, κάθεται ἓνας ἄνθρωπος καὶ κυτᾶει προσεχτικὰ τὸ ξαφνικὸ ἀχτιδοβόλημα τοῦ μακρινοῦ αὐτοῦ φωτός. Κι' ἴσως τὴν στιγμήν αὐτή, τώρα δά, νά ἔτσι ὅπως ἐγὼ τὸν συλλογιέμαι, ἴσως καὶ κείνος ὀνειρεύεται μιὰ καρδιά, πού τὴν ἴδια στιγμή, πολλὰ βέροστα μακριὰ, πάνω σ' ἓνα ἀδωρητο καράβι, τὸν συλλογιέται μ' εὐγνωμοσύνη».

Καὶ θυμήθηκε πῶς τὸν περασμένο χειμῶνα, αὐτὴ μὲ τὸν ἄντρα τῆς ταξιδύαν ἀπ' τὸν σταθμὸ τοῦ Τομά μ' ἓνα τολμηρὸ παιδαρέλι τοῦ Ριαζάν, πού ὀδηγοῦσε τὴ σάνια. Ἦταν νύχτα καὶ φυσοῦς ὁ βοριάς. Δὲν πέρασε μισὴ ὥρα καὶ τὸ παιδαρέλι ἔχασε τὸ δρόμο καὶ οἱ τρεῖς τοὺς ἐτριγυροῦσαν κάπου σ' ἓναν κάμπο παγεῖα σκεπασμένο ἀπὸ χιόνια καὶ βαθεῖα αὐλακωμένο. Μόλις μπόρεσαν νά γυρίσουν πίσω πάνω στ' ἀχνάρια πού εἶχεν ἀνοίξει κάποιος ἀμάξι πάνω ἀπὸ ἓνα χωράφι. Γύρω γύρω ὅπου καὶ ἂν γύριζαν τὸ μάτι, ἀντίκρυζαν τὴν ἴδια, θαμπὴν, ἀσπριδερὴ θολοῦρα, πού μέσα τῆς ὅποια ἔσμιγαν ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ χιόνι. Κάθε φορὰ πού τὸ ὄλογο ἔπεφτε στ' αὐλάκια ἦταν ἀνάγκη νά κατεβούν καὶ οἱ τρεῖς ἀπ' τὴ σάνια καὶ νά χώνονται ὡς τὴ μέση στὸ χιόνι. Τὰ πόδια τῆς Ἑλένης εἶχαν μουδιάσει.

Σιγαλή, ἄκακη ἀπελπισία, τὴν εἶχε πάρει. Ὁ ἄντρας τῆς σιωποῦσε, ἀπὸ φόβο μὴν τῆς μεταδώσει τὴν ἀνησυχία του. Τὸ παιδαρέλι δὲν τραβοῦσε πιά τὰ σκοινένια χαλινάρια τοῦ ἀλόγου μήτε τᾶφηνε νά φιλήσουν ξαφνικὰ τὰ καπούλια του γιὰ νά τρέχει. Καὶ ἄλλο

πῆγαινε μὲ ὑπομονητικὸ βῆμα καὶ μὲ σκυμένο τὸ κεφάλι.

Κ' ἄξαφνα τὸ παιδαρέλι φώναξε χαρούμενο:

— Κλαράκια!

Ἡ Ἑλένη στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε τίποτα, γιὰ πρώτη φορὰ ἔτυχε νά βρεθῇ σὲ ἀπομακρυσμένα χωριά. Μὰ ὅταν εἶδε ἓνα μεγάλο κλαδί πεύκου, ν' ἀνασαλεύει θαμπὰ ἀπάνω ἀπ' τὰ χιόνια καὶ ὅταν καλοπρόσεξε καὶ εἶδε καὶ ἄλλο ἓνα νά μαυρίζει στὸ βάθος ἀνάμεσα ἀπ' τὸ σταχτὶ νυχτερινὸ σῦθαμπο καὶ ὅταν ἔμαθε πῶς μὲ τέτοια κλαράκια οἱ χωρικοὶ σημαδεύουν τὸ δρόμο ὅταν γίνεται χιονοστρόβιλος, ἐννοίωσε νά τῆς θεωρεῖται τὸ στήθος κατὰ σὰν εὐγνωμοσύνη μαζί καὶ συγκίνηση. Κάποιος, πού σ' ὅλη τὴ ζωὴ τῆς δὲ θὰ τὸν δεῖ ποτὲς καὶ δὲ θὰ τὸν ἀκούσει, περνοῦσε τὴν ἡμέρα ἀπὸ κείνον τὸν μακρὸ δρόμο καὶ φύτευε ξεριὰ καὶ δαξιά τοὺς πρωτόγονους αὐτοὺς φάρους. Κι' ὅς μὴ συλλογιζότανε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καθόλου τοὺς διαβάτες πού πλανέθηκαν, ὅπως ἴσως δὲ συλλογιέται τώρα καὶ ὁ φύλακας τοῦ φάρου τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς γυναίκας, πού καθισμένη στὸ κατὰστρομα τοῦ βαποριοῦ, κυτᾶει τ' ἀχτιδοβόλημα τοῦ μακρινοῦ λευκοῦ φωτός: τί μ' αὐτό; Ἐκείνης τῆς ἡμέρας τόσο εὐχάριστο ἔστω σὴ σκέψη τῆς νά συγγενέψει τὶς δυὸ ψυχές, πού ἡ μιὰ ἄφινε πίσω τῆς, ὅλη φροντίδα, καλωσύνη καὶ ἀταπάρνηση τ' ἀχνάρια τῆς, καὶ ἡ ἄλλη δεχότανε τὸ δῶρο αὐτὸ μ' ἀπέραντη ἀγάπη καὶ λατρεία.

Καὶ θυμήθηκε μὲ θαυμασμὸ τὰ μεγάλα λόγια, τὶς βαθεῖες σκέψεις, τ' ἀθάνατα βιβλία, πού μὲς ἔμειναν ἀπ' τοὺς προγόνους. «Μπᾶς καὶ δὲν ἦταν καὶ αὐτὰ σὰν τὰ κλαράκια ἐτοῦτα στὸν αἰνιγματὸδὸ δρόμο τῆς ἀνθρωπότητας;»

Ὁ λοστρόμος μὲ τὴν κόκκινη μύτη, ντυμένος μ' ἓνα κίτρινο παλτὸ καὶ μὲ τὸν κοῖτο χωμένο στὸ κεφάλι του, ἐπλησίασε μ' ἓνα μικρὸ φανάρι στὸ χέρι, ἔσκιψε διαστικὰ στὸ δρομόμετρο καὶ ἐφώτισε τὸ ρολοῖ μὲ τὸ φαναράκι του. Γυρνώντας γνώρισε τὴν Ἑλένη καὶ τὴ ζύγωσε.

— Δὲν κοιμάστε, δεσποινίς; Ἐδῶ πάντα παθαίνουμε τὰ ἴδια. Εἶναι τὸ Ταρχαγκούτ. Ὁ πιὸ βρώμικος τόπος.

— Γιατί;

— Πῶς νά σᾶς πῶ! Ἐδῶ εἶχε καραδοτσακίσματα πόσα καὶ πόσα. Ἀπ' τὴ μιὰ μεριά ὁ κόβος, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ στριφογύρισμα τοῦ νεροῦ, πού τριγυρνᾶει σὰ σὲ καζάνι. Μένει ἓνα στενὸ μέρος. Τώρα μπορεῖτε νά μαντέψετε τί γίνεται. Νά ἐδῶ ὅπου περνοῦμε, στὸ ἴδιο μέρος, πῆγε στὸν πάτο τὸ «Βλαδημίρ», πού τὸ σκύντησ' ἀπ' τὸ πλάγι ἡ «Κολομπία». Ἔτσι καὶ ἐκλύστηκε κάτω. Καὶ δὲν τὸ βρῖσκανε... Ἐχει δῶ ἓνα λάκκο τέτοιο, τετρακόσες σάζνες...

Ἀπάνω, ἀπ' τὴ γέφυρα σφυρίξανε. Ὁ λοστρόμος διάστηκε νά φύγει, μὰ σταμάτησε πάλι καὶ εἶπε βιαστικά:

— Ἐγώ, τὸ βλέπω, κοπέλλα μου, πῶς σᾶς ζαλίζει. Δὲν εἶν' καλὸ. Ἐρετε, βυζάξτε ἓνα λεμονάκι. Θὰ σᾶς ξυνίσει. Ναί.

Ἡ Ἑλένη σηκώθηκε καὶ ὤρχεψε νά περπατᾶ πάνω στὸ κατὰστρομα. Πιανόντανε ἀπ' τὰ χερσούλια στὶς πόρτες καὶ ἀπ' τὶς σκαλίτσες. Ἔτσι ἔφτασε στὸ κατὰστρομα τῆς τρίτης θέσης. Ἐκεῖ κάτω, παντοῦ,

στούς διαδρόμους, πάνω στο κατραμωμένο πανί που ήταν εκεί απλωμένο, κι' απάνω στα σεντόνια, και στα δέματα, πλαγιάζαν, σά στοιβαγμένοι ό ένας πάνω στον άλλο, άντρες, γυναίκες και παιδιά.

Κάποτε, τó φώς από κάποια λάμπα, πέφτοντας πάνω στα πρόσωπά τους, τὰ κουρασμένα απ' τόν αντιυγιεινό ύπνο και τὰ βάσανα τής ναυτίας, τὰδειχνε μελανόχρωμα, σά νεκρά.

Τράβηξε παρὰ κάτω. Κοντά στην πλώρη, όπου ήταν ευρύχωρα, στεκόντανε δεμένα στη σειρά μικρά αλογάκια, με γυαλιστερό μαλλί. Οί σὺρές και οί χήτες τους ήταν κανονικά κοντοκομμένες. Τὰ πήγαιναν στη Σεβαστούπολη, γιὰ τόν τοίχο. Ήταν θλιβερό και συγκινητικό νά βλέπει κανείς τὰ φτωχά, σοφά ζώα, νάφιουν τó κορμί τους νά θαράινει πότε στα μπροστινά, πότε στα πσιανά τους πόδια, πολεμώντας έτσι με τó βασανιστικό κούνημα τού βαποριού, και νά στρέφουν και νά στραβοκυττάζουν παρὰ ξένα τήν τρικυμισμένη θάλασσα.

Κατόπι κατέβηκε τη σιδερένια σκάλα, στη δεύτερη θέση. "Όλες οί θέσες ήταν πιασμένες. Ακόμα και στην τραπεζαρία, πάνω στα σέτια και στις πολυθρόνες, πλάγιαζαν γογγύζοντας ντυμένοι άνθρωποι. Ή ναυτίαση, που τούς έκαν' όλους ίσους, τούς ανάγκασε νά ξεχάσουν και κάθε αξιοπρέπεια. Κι' έβλεπες τó πόδι κανενός Έβραίου μεσίτη, με λερά ασπρόρουχα, που ξεμύτιζαν κάτω απ' τó πανταλόνι, και με τρύπια παπούτσια, ν' άγγίζει τó κεφάλι μίανης όμορφης καλοντυμένης κυρίας. Ό άγέρας ήταν τόσο βαρύς κι' έμύριζε άδρώπινον ιδρώτα και χνώτο και ξέρασμα, που ή Έλένη άμέσως έφυγε διαστική, μόλις συγκρατώντας τήν άναγούλα που τήν έπιασε.

Τό βαπόρι κουνούσε δυνατώτερα τώρα. Κάθε φορά που ή πλώρη τού βαποριού σκάλωνε άπάνω απ' τó κίλια και, γιὰ μιὰ στιγμή, κρατιόντανε κει πάνω γιὰ νά χυθεί ξανά ξαφνικά, με όρμη και μεγαλύτερη δύναμη μέσ στα νερά, ή Έλένη άκουγε πώς τὰ πλευρά του έβιθίζονταν με στεναγμό στα κύματα, που σφυρίζανε γύρω θυμωμένα.

Και ξανά ή πρόωπη θολούρα διάβηκε μπροστά απ' τὰ μάτια της. Ένοιωσε τó μέτωπο κρύο και τó βαρύ άνατριχίασμα τής λιγοθυμίας τής συνεπήρε όλο της τó κορμί κι' όλη της τήν ύπαρξη. Έσκαψε πάνω απ' τη θάλασσα κι' έφρόντισε νά ξεχαστεί στις σκέψεις της. Μά δέν μπορούσε νά σκεφτεί, μόνο που ξάνογε τó σκοτεινό βαρύ πλάτος τού νερού κάτω, κι' άπάνω τὰ κύματα, που πότε γεννιούντανε και πότε λύναν.

Ήταν τόσο καταδασανισμένη, που ένιωθε πώς αν τη στιγμή εκείνη μπορούσε νά πεθάνει κάπως ξαφνικά και γοργά, χωρίς νά κουνηθεί απ' τη θέση της, θά δεχότανε αδιάφορα και κουρασμένα τόν τέτοιο θάνατο, φτάνει νάπαθε νά αιστάνεται αυτό τó συχαμερό κι' άργό σβύσιμο. Μά ή ίδια δέν μπορούσε νά σταματήσει με βία τó βάσανο αυτό, γιὰ τής έλειπε κι' ή θέληση κ' ή επιθυμία...

V

Και νά πάλι τη ζύγωσε ό ίδιος ό βοηθός τού πλοιάρχου. Αύτη τη φορά στάθηκε με σεβασμό, άνοίγοντας

τά πόδια γιὰ νά στηριχθεί και χειρονομώντας νά μη χάσει τήν ισορροπία του, τόσο πολύ κουνούσε τó βαπόρι.

—Γιὰ τó θεό, μη θυμώνετε και μη μου παρεξηγείτε τὰ λόγια μου,—τής είπε με πολύ ευγένεια και άπλότη.—Μου ήταν πολύ βαρύ και θλιβερό, που δώσατε μιάν κακή εξήγηση στο κίνημά μου.... Μά δέ ξέρω, ίσως κάπως νά φταίω κι' έγώ σ' αυτό, δέν τó συζητώ. Μόνο σάς λέω πώς δέν μπορώ, μά τήν άλλη, νά βλέπω πώς βασανίζεστε. Σας εξορκίζω, μὴ μ' άρνηθείτε τήν εκδούλεσή μου. Έγώ θά μείνω άπάνω στο γεφύρι. Ή καμπίνα μου είν' όλότελα ελεύθερη. Μὴν τη συχαίνετε, σάς παρακαλώ. Έχει εκεί κάτω καθαρά σεντόνια, ό,τι θέλετε μ' ένα λόγο... Θά σάς στείλω τήν καμαριέρα... Έπιτρέψτε μου νά σάς βοηθήσω...

Ή Έλένη δέν είπε τίποτα, μά ή ιδέα πώς θά μπορούσε νά ξαπλωθεί και νά ήσυχάσει μόνη και δέ θά σαλέψει, τούλάχιστο μισή ώρα, τής φάνηκε τόσο εύχρηστη τήν έκανε νά χαρεί σαν παιδί. Και δέν εύρισκε πια τώρα τίποτα, που νά δικαιολογούσε μιάν άρνηση στην πρόταση τού πλοιάρχου.

—Δώστε μου τó χέρι σας, παρακαλώ,—τής είπε ξανά εκείνος, τρυφερά και χαϊδευτικά.—Έγώ θά στείλω τήν καμαριέρα νά σάς βοηθήσει νά ξεντυθείτε, αν θέλετε. Τό κλειδί θά τ'άχει' έσείς.

Ή φωνή τού Ρωμηού, τής φάνηκε γλυκειά και σ' όλη του τη στάση αισθανότανε κάποιο σεβασμό και ειλικρίνεια. Μιλούσε με τέτοιο τόνο που δέ μπορούσε νά προκαλέσει άμφιβολία, όπως συνηθίζουν νά μιλούν στις γυναίκες οί ξεπερασμένοι γυναικάδες κι' οί λάγνοι, που είχαν στη ζωή τους πολλές, εύκολες κι' εύθυμες κατάχτησες τής στιγμής. Μά ή θέληση τής Έλένης έσθυσεν όλότελα, έλωσεν απ' τó φορητό βάσανο τής ναυτίας.

—Αχ, αν ξέρατε πόσο ύποφέρω! τού ειλ' εκείνη, με κόπο προφέροντας τις λέξεις και μόλις κουνώντας τὰ ψυχρά και χλωμά της χείλια.

—Πάμε, πάμε—τής είπε γλυκά ό θαλασινός και τρυφερά, κι' άδελφικά τη βοήθησε νά σηκωθεί απ' τó κάθισμα.

Εκείνη δέν έκανε αντίσταση.

Ή καμπίνα τού βοηθού τού πλοιάρχου ήταν πολύ μικρή. Μόλις χωρούσε τó κρεβάτι του κι' ένα μικρό γραφείο, που δύσκολα μπορούσ' από κάτω του νά χωρέσει τó διπλωτό κάθισμα. Όλα όμως εκεί κάτω ήταν κομψά, καθαρά και λίγο γυναικόπρεπα. Τό γυαλιστερό βελούδινο πάπλωμα ήταν μισοανοιγμένο γιὰ νά ξεπροβάλουν από κάτω τὰ καινούργια καλοσιδερωμένα σεντόνια με τη γλυκειά τους, ξελογιάστραν' άσπράδα.

Ή κρυσταλλένια λαμπίτσα τού ηλεκτρικού έφεγγε κάτω από πράσινο άμπαζούρ. Κοντά στον καθρέφτη, άπάνω απ' τó νιπτήρα, σέ ραφάκι από κόκκινο ξύλο, σ' ένα λεπτό βάζο έμοσκολοούσαν άνθεμίδες και νάρκισσοι.

—Ορίστε, σάς παρακαλώ!... Γιὰ όνομα τού θεού, έλεγ' ό θαλασινός αποφεύγοντας νά δει τήν Έλένη κατά πρόσωπο—ας είστε όπως στο σπίτι σας. Έδώ θά βρήτε ό,τι σάς χρειάζεται γιὰ τήν τουαλέτα σας. Τό σπιτάκι μου είναι δικό σας. Είναι χρέος μας, έμας τών θαλασινών, νά περιποιούμεθα τó ώραίο φύλο.

Μιλώντας έτσι ο θαλασσινός γέλασε με τέτοιο τρόπο, πού θα νόμιζε κανείς πού τὰ τελευταῖα λόγια του δὲν ἦταν παρὰ φιλικὰ χωρατά, πεταγμένα ἀφρόντιστα, καὶ λιγάκι χοντρά ἀπὸ ἕναν ἀγαθὸ καὶ καλόκαρδο ἄνθρωπο.

—Κ' ἔτσι μὴ φοβάστε, σὰς παρακαλῶ, τῆς εἶπε κι' ἐβγῆκε ἀπ' τὴν καμπίνα.

Μόνο μιὰ φορά, γιὰ μιὰ στιγμή, γύρισ' ἀπ' τὴν πόρτα κι' ἐκύταξε τὴν Ἑλένη κι' αὐτὸ ὄχι κατὰματα μὰ πῶς ἀπάνω, ἐκεῖ ὅπου κυματιστὰ ξεχύνονταν τὰ χροσαφένια τῆς μαλλιά.

—Τὴν Ἑλένη ἄξαφνα τὴν πῆρε ἕνας φόβος, κάποιον ἀπομεινάρι λογικῆς ξύπνησε μέσα της καὶ τὴν ἐτάραξε: μὰ τὸ πότισμα τῆς καμπίνας τὴν ἴδια στιγμή ὄρεψε δυνατὰ νὰ σηκώνεται καὶ νὰ κυλιέται στὸ πλάγι κι' ἀμέσως ἔνοιωσε νὰ περνᾷ ἀπ' τὰ μάτια της ἡ πράσινη θολοῦρα καὶ νὰ σφίγγει τὴν καρδιά της ἡ λιγοθυμία. Κι' ἔτσι ξεχάστηκε τὸ προαίσθημα τὸ στιγμιοῦ τοῦ φόβου κι' ἡ Ἑλένη κάθισε στὸ κρεβάτι κι' ἀκούμπησε μὲ τὰ χέρια στὴ ράχη του.

Μόλις ξελάφρωσε λιγάκι, ἄπλωσε τὸ πᾶλωμα πάνω στὸ κρεβάτι, ξεκούμπωσε τὴν μπλουζίτσα της καὶ χαλάρωσε τὸν κοντὸ ἀπαλὸ κορσέ, πού ἔσφιγγε δυνατὰ τὴ μέση της. Ὑστερα ἀπλώθηκε μὲ τὴ ράχη πάνω στὸ κρεβάτι κι' ἀφῆκε τὸ κεφάλι της νὰ χωνεῖ μέσα στὸ μαξιλάρι.

Εὐθὺς ἔνοιωσε ἕνα δυνατό ξαλάφρωμα.

«Ἄς ἀναπνύθω καλὰ κι' ὕστερα μπορῶ νὰ ξεντυθῶ» σκέφτηκε μὲ εὐχαρίστηση.

Ἐκλείσε τὰ μάτια. Τὸ φῶς τῆς λαμπτήρας ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ κλεισμένα βλέφαρα μὲ μιὰ τριανταφυλλένια λάμψη τῆς χάιδευε τὰ μάτια. Τὸ κούνημα τοῦ βαποριοῦ δὲν ἦταν πιά τόσο βασανιστικό. Ἐνοιωθε πὼς σὲ λίγο μὲ τὸ ἀλαφρὸ αὐτὸ κούνημα θὰ ἡσυχάσει καλὰ κι' ὁ γλυκὺς ζωντανευτὴς ἵππος θὰ τῆς δροσίσει τὰ κουρασμένα μάτια.

Μὰ ἄξαφνα, κάποιος χτύπησε στὴν πόρτα. Ἡ Ἑλένη θυμήθηκε πὼς μπορούσε νὰ ἦταν ἡ καμαριέρα πού χτυποῦσε κι' ἀνασηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι κι' ἐφώνησε:

—Ἐμπρός!

Μπήκε ὁ βοηθὸς τοῦ πλοίαρχου. Ἡ προαίσθηση τοῦ φοβεροῦ κινδύνου συγκλόνισε ὅλην τὴν ὑπαρξή της. Ὁ θαλασσινὸς μπήκε μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο. Ἐνοιωθε ὅτι ἀπέφευγε νὰ τὴ δεῖ στὰ μάτια κι' ἔβλεπε τὰ ρουθούνια του νὰ σαλεύουν κι' ἄκουε τὸ γλῆγορό καὶ δυνατό του ἀνάσασμα.

—Μὲ συγχωρεῖτε, εἶχα ξεχάσει τὸ βιβλίο, τῆς εἶπε ταραγμένα.

Κι' ἔσκυψε στὸ τραπέζι γυρίζοντας τὴν πλάτη στὴν Ἑλένη κι' ἔκανε κάτι θόρυβο μὲ τὸ χέρι του. Γιὰ μιὰ στιγμή τῆς κατέθηκε ἡ ἰδέα νὰ σηκωθεί καὶ νὰ φύγει ἀμέσως ἀπ' τὴν καμπίνα, μὰ κι' ἐκεῖνος, σὺν νὰ μάντευσε τὴ σκέψη της καὶ γιὰ νὰ προλάβει πετάχτηκε μ' ἕνα γλῆγορο ἄγριο κίνημα στὴν πόρτα καὶ τὴν ἔκλεισε.

—Τί κάνετε: φώναξε ἡ Ἑλένη ἀδύναμα, σὺν παιδάκι κι' ἐχτύπησε μὲ τὰ χέρια τὰ γόνατά της.

Ἐκεῖνος μ' ἕνα ἀπαλὸ μὰ καὶ ὑπερβολικὰ δυνατό κίνημα τὴν ἔβαλε νὰ ξανακάτσει στὸ κρεβάτι καὶ κάθισε πλάγι της. Μὲ τρομαγμένα χέρια πιάστηκε νὰ

ξεκουμπώνει τὴν μπλουζά της. Τὰ χέρια του ἦταν ξεστὰ καὶ μέσα τους ξεχειλίize μιὰ νευρική ἐρεθισμένη δύναμη. Ἡ ἀνάσα του ἦταν βαρεῖα καὶ βραχνή καὶ στὸ κόκκινὸ τοῦ προσώπου τὰ μιλίγγια ἦταν φουστωμένα.

—Ἀγάπη μου, τῆς ἔλεγε καὶ στὴ φωνή του ἔνοιωθεν ἕνα πάθος βασανιστικό, τυφλὸ καὶ θολό. Ἀγαπημένη μου, θέλω νὰ σὰς βοηθήσω... Ἡ καμαριέρα δὲν ἤρθε... Ὁχι! Ὁχι! Μὴ σὰς περάσει ἀπὸ τὸ νοῦ τίποτε κακό... Τί ὁμορφο εἶναι τὸ στήθος σας... Τὸ κορμί σας...

Ἐβαλε πάνω στὸ γυμνὸ της στήθος τὸ ξεστό, τὸ φλογισμένο του κεφάλι κι' ἐσυλλάβιζε σὺν ξεχασμένους.

—Πρέπει νὰ γυμνωθεῖς ὁλότελα, θάναι πῶς καλὰ... Γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ μὴ σὰς περάσει ἀπ' τὸ νοῦ πὼς ἐγώ... Ἐνα λεπτό... Ἐνα λεπτό μονάχα... Δὲ θὰ τὸ μάθει κανεὶς. Θὰ αἰσθανθεῖτε καὶ σεῖς τὴν ἀπόλαυση... Θὰ εἶναι τόσο καλὰ... Κανένας δὲ θὰ τὸ μάθει ποτέ... Ὅλα εἶναι πρόληψες...

Ἐκείνη τὸν ἔσπρωχνε πίσω, γυρεύοντας μὲ τὰ χέρια νὰ ὑπερασπισθεῖ τὸ στήθος της καὶ τοῦ ἔλεγε μὲ ἀποτροπίαση:

—Ἀφήστε με, σκουλήκι... χτήνος... πρόστυχε...

Ποτέ κανένας δὲν τόλμησ' ἔτσι νὰ μ' ἀγγίξει.

Ἀπ' τὸν τρόπο κι' ἀπ' τὴν ὁργή της ὄρεψε νὰ φωνάξει δυνατὰ χωρὶς λέξεις, μὰ ἐκεῖνος μὲ τὰ παχειὰ ὕγρα χεῖλη του τῆς ἔκλεινε τὸ στόμα μὲ βία. Ἐκείνη σπαραττοῦσε, δερνόντανε, τοῦ δάγκανε τὰ χεῖλια κι' ἄμα κατῶρθωνε ν' ἀπομακρύνει γιὰ μιὰ στιγμή τὸ πρόσωπό της ἀπ' τὸ δικό του ἔβαζε πάλι τίς φωνές κι' ὄρχιζε νὰ τὸν φτύνει. Καὶ νὰ πάλι ἄξαφνα τὴν κυρίεψε τὸ θολὸ ἐπιθανάτιο αἶσθημα τῆς λιγοθυμίας. Ἐνοιωσε ξανά βαρεῖα ἀδύναμα. Στὰ χέρια, στὰ πόδια καὶ σ' ὅλο της τὸ κορμὶ ἔνοιωσε μιὰ φοριχτὴν ἀτονία.

—Θεέ μου, τί μ' ἐκάνετε!—εἶπε σιγά. Κάνετε κάτι χειρότερο ἀπὸ φόνο. Θεέ μου, θεέ μου.

Τὴν ἴδια στιγμή ξαναχτύπησεν ἡ πόρτα. Ὁ θαλασσινὸς ροχαλίζοντας ἀκόμα ἔτρεξε ν' ἀνοίξει. Στὴν καμπίνα μπήκε ὁ φίλος του, ὁ γελαστός μαθητὴς μὲ τὸ μαϊμουδίστικο μούτρο, πού τὸν εἶχε δεῖ ἡ Ἑλένη κοντὰ στὴ σκάλα σὺν ἀνέβαινε στὸ βαπόρι.

—Θέ μου, θέ μου, θέ μου! φώναξε ἡ γυναῖκα κι' ἔκρυψε τὸ πρόσωπο στὰ χέρια της.

(Στᾶλλο φύλλο τελειώνει)

(Ἀπ' τὸ ρούσικο)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΔΗΣ

Ὁ ἄντρας, σὺν ἄντρας νὰ φέρεται. Ὅταν ἔρχεται ἀπάνω σου ἡ μπόρα, νὰ σκύψης τὸ κεφάλι, διὰ τὴν πρόληψη γινέβει τὸ στόμα σου νὰ σοῦ σιομώση, ἐπὶ νὰ βουβαίνεσαι, εἶναι ντροπή, θὰ τὸ λέγανε κι αὐτὰ οἱ πατέρες τοῦ 21.

Μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ καταλάβω πὼς τὸ κατορθώνει ἕνας ἄνθρωπος νὰ γίῃ δυό, νᾶχη δυό ψυχές καὶ δυό γλώσσες, νὰ μιᾷ μὲ τὸν ἑαυτὸν τὴν δημοτικὴν, τὴν καθαρὲβουσα μὲ τὸν ἄλλον — γιὰ τὸ χατίρι! Ποῦ εἶναι τότες ἡ πεποίθηση, μὰ κι' ἡ ἀξιοπρέπεια ποῦ εἶναι;

Ψυχάρης